

ע"פ 8845/15 - מנסור פואז נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

ע"פ 8845/15

לפני:
כבוד השופט ח' מלצר
מנסור פואז

המבקש:

נ ג ד

מדינת ישראל

המשיבה:

בקשה לעיכוב ביצוע פסק דינו של בית המשפט המחוזי
בנצרת (כב' השופט ת' כתילי) מתאריך 30.11.2015
בת"פ 19087-06-13

כ"ח בשבט, התשע"ו (07.02.2016)

תאריך הישיבה:

עו"ד ניזאר עבוד

בשם המבקש:

עו"ד עמרי כהן

בשם המשיבה:

החלטה

1. לפני בקשה לעיכוב ביצוע עונש המאסר שהושת על המבקש בגזר דינו של בית המשפט המחוזי בנצרת (כב' השופט ת' כתילי) ב-ת"פ 19087-06-13, וזאת עד למתן הכרעה בערעור.

אציג להלן בתמצית את הנתונים הנדרשים להכרעה בכלול.

רקע עובדתי והליכים קודמים

2. בתאריך 08.09.2015, בית המשפט המחוזי הנכבד הרשיע את המבקש, לאחר שמיעת ראיות, בעבירות הבאות: נשיאה או הובלה של נשק, עבירה לפי סעיף 144(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין), ומעשה פזיזות ורשלנות, עבירה לפי סעיף 338(א)(3) לחוק העונשין.
3. על פי עובדות כתב האישום בו הורשע המבקש, בתאריך 28.05.2013, התרחשה קטטה בכפר עילבון בין בני משפחת המבקש, לבין בני משפחת המתלוננים. במסגרת הקטטה נזרקו אבנים ואף נופצו שמשות רכב. בין הצדדים נערכו ניסיונות פיוס, ואולם האווירה ביניהם נותרה מתוחה. בהמשך, בתאריך 29.05.2013, בשעה שאיננה ידועה במדויק למשיבה, המבקש הגיע רגלית לעבר ארבעת בתי משפחת המתלוננים כשהוא נושא עימו רימון יד הלם-סינוור מסוג M7290 (להלן: הרימון). המבקש עבר מעל לגדר הבטון המקיפה את המתחם, וצעד בתוך המתחם כשהוא נושא עימו את הרימון. אז, משהמבקש הבחין בשניים מבני משפחת המתלוננים, אי' ו-אש' (להלן יחד: שני המתלוננים) מתקרבים לעברו החל להימלט מהמקום, ובעודו על חומת המתחם זרק את הרימון לעבר השניים. הרימון נפל במרחק קצר משני המתלוננים והתפוצץ בסמוך אליהם ברעש גדול.
4. הכרעת דינו של בית המשפט המחוזי הנכבד מתמקדת בעיקרה בשאלת מהימנות העדים המרכזיים בפרשה – שני המתלוננים, אשר נכחו במקום במועד האירוע. שני המתלוננים מסרו במשטרה כי זיהו באופן ודאי את המבקש כזורק הרימון. לעומת זאת, בעדותם בבית המשפט שני המתלוננים שינו את טעמם, והעידו כי הם אינם יכולים לזהות באופן ודאי את המבקש כזורק הרימון. בהתאם לכך, ולבקשת המשיבה, בית המשפט קמא הנכבד הכריז על שני המתלוננים כעל עדים עוינים, וקיבל את הודעותיהם במשטרה לפי סעיף 10א לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971 (להלן: פקודת הראיות) (ראו: הכרעת הדין, בעמ' 81-89). בית המשפט קמא הנכבד קבע עוד כי הוא נותן אמון בגרסאותיהם של שני המתלוננים במשטרה, כאשר העובדה כי בעדותם בבית המשפט השניים נסוגו באופן דומה מזיהויו של המבקש כמבצע זריקת הרימון, בצירוף הסכם הסולחה שנחתם בין הצדדים, מסבירה את התנהלותם בבית המשפט (שם, בעמ' 90-91). בית המשפט המחוזי הנכבד קבע בנוסף כי עדותיהם של שני המתלוננים בבית המשפט היו עקביות ואמינות, ולא נמצאו בהן סתירות נוספות בהשוואה להודעותיהם במשטרה, מלבד נושא זיהויו של המבקש כזורק הרימון. נקבע עוד כי הודעותיהם במשטרה של שני המתלוננים תואמות זו את זו, ומחזקות זו את זו, כך שמתמלאת הדרישה הראייתית הנחוצה לצורך הרשעתו של המבקש על פיהן.
5. בית המשפט המחוזי הנכבד קבע, מנגד, כי גרסתו של המבקש, לפיה לא נכח בזמן ובמקום הנטענים במקום האירוע, נמצאה בלתי אמינה לאחר שנסתרה אל מול פלט תקשורת בהקשרים שונים ביחס ללוח הזמנים באירוע (ראו: הכרעת הדין, בעמ' 94). עוד נקבע בהקשר זה כי שקרי המבקש מהווים אף הם חיזוק לראיות המשיבה.
6. לבסוף, בית המשפט קמא הנכבד דחה את טענת המבקש לפיה בנסיבות המקרה נפלו מחדלי חקירה שונים, אשר לטענתו, היה בהם כדי לפגוע בהגנתו (למשל: בדיקת שרידי ירי; העדר עימות בין המבקש לשני המתלוננים; והעובדה שלא נערכה למבקש בדיקת פוליגרף), ונקבע כי פעולות חקירה אלו, לא היו נחוצות, בנסיבות העניין, לשם הוכחת חפותו של המבקש (שם, בעמ' 95-96).

האישום.

לנוכח האמור לעיל, ולאחר בחינת מכלול הראיות, בית המשפט המחוזי הנכבד הרשיע את המבקש בעבירות המיוחסות לו בכתב

7. במסגרת הטיעונים לעונש – המשיבה עמדה על חומרת העבירות בהן המבקש הורשע, וטענה כי מתחם הענישה ההולמת, בנסיבות העניין, נע בין שנה לבין שלוש שנות מאסר בפועל. במסגרת זו המשיבה עתרה למקם את המבקש באמצע המתחם. המבקש טען מנגד כי יש לקבוע את המתחם בנסיבות בין מאסר לריצוי בעבודות שירות לבין תשעה חודשי מאסר.

בתאריך 30.11.2015, ולאחר איזון בין השיקולים השונים, בית המשפט המחוזי הנכבד גזר את עונשו של המבקש לעונשים הבאים: 18 חודשי מאסר לריצוי בפועל (בניכוי ימי מעצרו), 12 חודשי מאסר על תנאי למשך שנתיים מיום שחרורו ממאסר, והתנאי שלא יעבור בתקופה זו כל עבירת נשק, וקנס בסך 7,500 ש"ח, או 30 ימי מאסר תמורתו.

8. בתאריך 30.11.2015, בית המשפט המחוזי הנכבד עיכב את ביצוע גזר הדין לצורך הגשת ערעור לתקופה של 30 יום. בתאריך 24.12.2015 הוריתי על עיכוב ביצוע ארעי של עונש המאסר בפועל שהושת על המבקש, לבקשת המבקש, וזאת עד החלטה אחרת.

טענות הצדדים

9. המבקש טוען כי עניינו מצדיק עיכוב ביצוע של עונש המאסר עד להכרעה בערעורו. עיקר טענותיו של המבקש נוגעות לסיכויי הערעור, אשר לטענתו הם גבוהים. המבקש משיג על הכרעת דינו של בית המשפט המחוזי הנכבד בשלושה נושאים עיקריים:

ראשית, המבקש טוען כי בית המשפט המחוזי הנכבד שגה בכך, שהעדיף את הודעותיהם של שני המתלוננים במשטרה לפי סעיף 10א לפקודת הראיות, על פני עדותם בבית המשפט, זאת מכיוון שלא נמצאה סתירה בפרט מהותי בין גרסתם במשטרה לבין עדותם בבית המשפט, ואף לא נמצא מניע בעטיו ישנו את גרסתם לטובתו של המבקש. בנוסף, המבקש מוסיף וטוען כי בית המשפט קמא הנכבד שגה בקובעו כי עדותם של שני המתלוננים מחזקת בנסיבות האחת את חברתה, כאשר לטענתו מדובר בעדויות בלתי עצמאיות, אשר ניזונות האחת מחברתה.

שנית, המבקש משיג עוד כנגד קביעות בית המשפט המחוזי הנכבד באשר לאמינות גרסתו שלו, ובכלל זאת: הקביעה כי שיקר בעדותו בבית המשפט בהסתמך, בין היתר, על הפרכת גרסתו באמצעות פלט נתוני תקשורת ממכשיר הטלפון שלו. המבקש טוען כי גרסת האליבי שהעלה מאומתת בעדותם של הוריו ובראיות נוספות. המבקש מוסיף וטוען עוד כי פלט השיחות הנ"ל איננו מוכיח את זהות מבצע השיחות במועד האירוע, וכי יתכן שמדובר בשיחות שערכו בני משפחתו.

שלישית, המבקש מוסיף וטוען כי בית המשפט קמא הנכבד שגה בכך שדחה את טענתו לקיומם של מחדלי חקירה, אשר פגעו, לשיטתו, בהגנתו ועיקרם הם: לא בוצע עימות בין המבקש לבין שני המתלוננים; לא בוצעה למבקש בדיקת פוליגרף; לא בוצעה

בדיקת שרידי ירי למבקש; לא בוצע בביתו של המבקש חיפוש לשם תפיסת פריטי לבוש המיוחסים למבצע העבירה.

10. המבקש טוען, בנוסף כי, גם במידה שהוא לא יזוכה מהרשעתו במסגרת הערעור, קיים סיכוי גבוה לכך שבית המשפט יפחית את העונש שהושת עליו על ידי הערכאה המבררת. לשיטתו, בהתחשב במהות המקרה ונסיבותיו האישיות – בית המשפט המחוזי הנכבד השית עליו עונש החורג לחומרה ממדיניות הענישה הנהוגה. המבקש טוען כי באירוע לא נגרם נזק בפועל לאדם, או לרכוש. בנוסף, המבקש עומד בהרחבה על נסיבותיו האישיות, ובכללן: גילו הצעיר במועד ביצוע העבירות (כ-21 שנים), שירותו הצבאי כלוחם בחטיבת גבעתי, היעדרו של עבר פלילי מכביד (עברו הפלילי כולל עבירה אחת של היזק לרכוש בזדון), ואת העובדה שהושג הסכם סולחה בין המשפחות היריבות. המבקש טוען עוד כי במהלך תקופת ניהול המשפט הוא היה משוחרר בתנאים, בהם עמד בדווקנות, ולטענתו לא נשקפת ממנו כל מסוכנות.

11. המשיבה טוענת מנגד כי דין הבקשה – להידחות. לטענת המשיבה, סיכויי הערעור נמוכים בשל העובדה שטענותיו של המבקש ביחס להכרעת הדין נוגעות לממצאי עובדה ומהימנות שנקבעו בידי הערכאה המבררת – בהם ערכאת הערעור איננה נוטה להתערב. זאת ועוד, המשיבה טוענת כי העונש שהושת על המבקש הולם את חומרת העבירה, ואת הנסיבות ובכל מקרה איננו מהווה סטייה קיצונית מרף הענישה הנהוג בנסיבות דומות. המשיבה טענה עוד כי הסיכוי שתקופת המאסר תקוצר בעקבות הערעור לשישה חודשי מאסר, או פחות, לריצוי בדרך של עבודות שירות – נמוכה ביותר, ולפיכך, דין הבקשה להידחות.

דין והכרעה

12. לאחר שעיינתי בחומר שלפני ושמעתי את טיעוני הצדדים בעל-פה – הגעתי לידי מסקנה, כי דין הבקשה – להתקבל. להלן יובאו הנימוקים למסקנתי האמורה.

13. נידון שהושת עליו מאסר חייב, ככלל, להתחיל בריצוי עונשו באופן מידי, ואין בערעור כשלעצמו כדי להביא לעיכוב ביצוע עונשו (ראו: ע"פ 111/99 שוורץ נ' מדינת ישראל, פ"ד נד(2) 241, 246 (2000) (להלן: פרשת שוורץ) ע"פ 5957/12 אוהב-ציון נ' מדינת ישראל (02.01.2013)). יחד עם זאת, נפסק כי בית המשפט רשאי להורות על עיכוב ביצוע עונשו של הנידון בנסיבות מיוחדות. לשם כך, על בית-המשפט לבחון, בין היתר, את חומרת העבירה ונסיבות ביצועה, משך תקופת המאסר, טיב הערעור וסיכויי הצלחתו, עברו הפלילי של הנאשם וכן את נסיבותיו האישיות המיוחדות של הנידון (ראו: פרשת שוורץ, בעמ' 270-277; ע"פ 7633/11 דניאל נ' מדינת ישראל (03.01.2012) (להלן: פרשת דניאל)).

אעבור עתה להחלט אמות-מידה אלו על המקרה שבפני.

14. מושכלות יסוד הן כי במסגרת בקשה לעיכוב ביצוע ראוי כי בית המשפט ימנע ככל הניתן מלקבוע מסמרות באשר לסיכויי הערעור, משההכרעה בטענות המועלות בסוגיות השונות מסורה להרכב שלפניו ישמע הערעור. אזכיר עוד כי בשלב זה של בקשה לעיכוב ביצוע נדרשת רק בדיקה ראשונית ולכאורית של הטענות העולות בערעור, זאת בהתייחס לשאלה האם הצטברותן של אלה

יכולה להביא לשינוי מהותי בהכרעת הדין, או בעונש שנגזר (ראו: פרשת דניאל, בפסקה 13).

15. באשר לסיכויי הערעור על הכרעת הדין, מבלי לקבוע מסמרות בדבר, דומה עלי כי רוב טענות המבקש בערעורו אכן מכוונות כנגד ממצאי עובדה ומהימנות, אשר נבדקו והוכרעו על ידי בית המשפט המחוזי הנכבד, ובכגון דא – אין ערכאת הערעור נוטה בדרך כלל להתערב (ראו ע"פ 154/16 קבלאן נ' מדינת ישראל (14.01.2016)). הכרעת הדין בעניינו של המבקש מבוססת בעיקרה על התרשמותה הבלתי אמצעית של הערכאה המבררת מעדותם של שני המתלוננים בבית המשפט, והטעמים שמצא לכך שחזרו בהם בעדותם בבית המשפט, מהזיהוי הנחרץ של המבקש כזורק הרימון במסגרת חקירתם במשטרה. מנגד, גרסתו של המבקש נדחתה, ונקבע כי היא בלתי אמינה, וזאת לנוכח מכלול הראיות, ובכללן פלט תקשורת, שנקבע כי הוא סותר את גרסת האליבי של המבקש (ראו: הכרעת הדין, בעמ' 86). במצב דברים זה, לכאורה, קשה לומר כי סיכויי הערעור על הכרעת הדין גבוהים, כטענת המבקש. זאת ועוד, לעניין הערעור על חומרת העונש, על פני הדברים, ואף אם אניח לטובת המבקש כי בית משפט זה יתערב בעונשו, לכאורה גם אז תהיה התוצאה תכלול עונש מאסר לריצוי מאחורי סורג ובריח (ראו: ע"פ 1323/13 חסן נ' מדינת ישראל (05.06.2013)). יחד עם זאת, בחינת המכלול שבפני מצביעה כאן כי ראוי במקרה דנן לבכר את שיקול הפגיעה במבקש ולאפשר עיכוב של ביצוע עונש המאסר שהושת עליו (עיינו: ע"פ 7063/14 רבאיעה נ' מדינת ישראל (27.04.2015)), וזאת על בסיס שילובם של שלושת השיקולים הבאים:

ראשית, מבלי להכריע לגופם של דברים, אין לומר שערעורו של המבקש, למצער לעניין העונש, הינו ערעור סרק, אשר כל מטרתו היא רק לעכב את תחילת ריצוי עונשו (עיינו גם: ע"פ 7621/14 גוטסדינר נ' מדינת ישראל (10.02.2015)). על פני הדברים, הערעור ביחס למשקל שניתן לנסיבותיו האישיות של המבקש בגזר דינו של בית המשפט המחוזי הנכבד – אינו מבוטל, וזאת חרף התסקיר בעניינו שאינו חיובי בעיקרו. אף שאיני סבור כי סיכויי הערעור של המבקש על חומרת העונש גבוהים במידה הנטענת על ידו – אין גם לומר כי הם קלושים.

שנית, תקופת המאסר בפועל אשר הושתה על המבקש הינה בת 18 חודשים, וזהו המאסר בפועל הראשון שהוא עתיד לרצות. בהקשר לכך כבר נאמר בפסיקתנו כי: "שנה ומחצה היא לעיכוב ביצוע... תקופה "לא ארוכה ולא קצרה"; בפחות ממנה על פי רוב מסכימה המדינה לעיכוב ביצוע, ביותר ממנה – לא" (ראו: ע"פ 3731/13 אבו עראר נ' מדינת ישראל, בפסקה יב (05.06.2013)). אורכה של תקופת המאסר שהושתה על המבקש תומכת איפוא, כשלעצמה, בעיכוב ביצוע העונש עד להכרעה בערעור, זאת כדי למנוע מצב בו הוא ירצה חלק ניכר מעונשו – טרם יבחן עניינו בערכאת הערעור (עיינו: ע"פ 7646/10 עאבדין נ' מדינת ישראל (29.10.2010); ע"פ 3372/11 קצב נ' מדינת ישראל, בפסקה 40 (18.05.2011); ע"פ 7498/15 תומא נ' מדינת ישראל (01.12.2015)).

שלישית, במהלך תקופת ניהול המשפט המבקש היה משוחרר בתנאים, והוא לא הפר את תנאי שחרורו בערובה. בהקשר זה נודעת חשיבות מסוימת אף לקיומו של "הסכם הסולחה" שנערך בין משפחת המבקש לבין משפחת המתלוננים (ראו: ע"פ 3734/15 פלוני נ' מדינת ישראל, בפסקה 2 (10.06.2015)).

16. נוכח כל האמור לעיל – הבקשה לעיכוב ביצוע עונש המאסר מתקבלת. הערבויות והתנאים שהושתו על המבקש בערכאה הדיונית לגבי שחרורו בערבות – יעמדו בעינם עד לפסק הדין בערעור.

17. המזכירות מתבקשת לקבוע את מועד שמיעת הערעור לתאריך קרוב, בכפוף לאילוצי היומן.

ניתנה היום, ב' באייר התשע"ו (10.5.2016).

ש ו פ ט
